

Marika POULOVÁ

Plodnost a porodnost na panství Rožmberk v 19. století.

Historicko-demografická studie

Diplomová práce, Historický ústav FF Jihočeské university, České Budějovice 2006

Posudek oponenta diplomové práce

Slečna Marika Poulová si za téma své diplomové práce vybrala zajímavou problematiku, která svým pojetím a zpracováním překračuje do určité míry ono klasické historicko-demografické zařazení uvedené v podtitulu práce. Jako výchozí pramen svého magisterského spisu si zvolila tzv. rodové katastry, které vznikly na základě soudobé matriční evidence péčí vyšebrodských cisterciáků. S pomocí uvedeného pramene se pak pokusila sledovat a popsat rodinné struktury a jejich proměny v rámci zvoleného mikroregionu, tj. panství Rožmberk. Chronologicky si svou práci vymezila dobou nastupující a rozvíjející se demografické revoluce 19. století. Vedle zevrubného archivního studia Marika Poulová založila svou práci rovněž na faktografických i metodologických poznatcích získaných systematickým studiem relativně obsáhlého a vyčerpávajícího souboru české i zahraniční literatury dotýkající se daného tématu .

Diplomantka se ve své práci zaměřila na několik důležitých aspektů - jednak sledovala zda vůbec a do jaké míry mohl novodobý rozvoj místní ekonomiky přispět ke změně rodinných struktur i sociální každodennosti v tradičním venkovském prostředí. Pochopitelně hlavním tématem prováděného výzkumu se stalo studium plodnosti a porodnosti, přičemž autorka věnovala velkou pozornost i provázanosti či spíše podmíněnosti této problematiky s otázkou sňatečnosti a úmrtnosti na rožmberském panství. V samém centru diplomantčina zájmu se nacházela struktura venkovské rodiny s přihlédnutím k socioprofesionálnímu zařazení otce a též i k otázce fertility žen z daného panství.

Výsledky svých pramenných výzkumů Marika Poulová zasadila prostřednictvím výše uvedené odborné literatury do širšího tématického kontextu. To jí umožnilo vnímat danou problematiku nejenom z pohledu tradiční historické demografie či mikrohistorie, ale též z hlediska kulturní antropologie a sociální každodennosti. Všechny dosažené výsledky konfrontovala s poznatky výzkumů prováděných pro období 18. a

19. století na příkladu venkovských i městských oblastí a na tomto základě se jí podařilo prokázat poměrně výraznou opožděnost agrárně orientovaných a tradičně konzervativních jižních Čech při přejímání modernizačních populačních trendů.

Vzhledem ke zvolenému tématu založeném na rozboru a vyhodnocení velkého množství statistických údajů nashromážděných v autorčině databance je třeba ocenit její vcelku zdařilou snahu podat dosažené výsledky co nejsrozumitelněji a nejpřehledněji – a též i s minimem stylistických či gramatických prohřešků. Výklad Mariky Poulové je zasazen do širšího tématického i prostorového kontextu a plnohodnotně se v něm prolíná jak popisný, tak i analytický prvek v kombinaci s komparativním přístupem.

Diplomová práce slečny Mariky Poulové představuje, po mém soudu, zajímavý a především přínosný příspěvek k poznání dané problematiky, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm v ý b o r n ě.

V Českých Budějovicích 1. 6. 2006

PhDr. Miroslav Novotný, CSc., v. r.